

LESU ZDAR

ZDARMA
jaro 2020

Foto: Jaroslav Vogeltanz

LESYČR

#vrácímekonělesu

TÉMA:

**Obnova lesa
na kalamitních plochách**

ROZHOVOR:

**LČR jsou silný
a solventní partner**

REPORTÁŽ:

**Jak vracíme
koně lesu**

Děkujeme všem našim zaměstnancům za pochopení a respektování mimořádných opatření v souvislosti s koronavirovou pandemií. Veškeré aktuální informace a pokyny najdete na podnikovém intranetu.

**ZDE NALEZNETE AKTUÁLNÍ INFORMACE
V SOUVISLOSTI S EPIDEMIÍ COVID-19**

KONTAKTY:

Obchod – Petr Urban

☎ 725 257 016

✉ petr.urban@lesycr.cz

Výroba - Vladimír Krchov

☎ 724 523 165

✉ vladimir.krchov@lesycr.cz

Obecné info – Leopold Kelnar

☎ 724 623 917

✉ leopold.kelnar@lesycr.cz

Personální info – Šárka Matějická

☎ 724 882 585

✉ sarka.matejickova@lesycr.cz

Nenechte si ujít!

Obnovujeme lesy na kalamitních plochách, str. 7

Rozhovor s novým obchodním ředitelem LČR
Ing. Petrem Urbanem, str. 10

Program Vracíme koně lesu je tématem naší
návštěvy na Domažlicku, str. 16

Osudový vztah lesníků k přírodě
na Novohradsku, str. 22

OBSAH

2 Personalistika

Pracovní výročí našich kolegů

4 Kaleidoskop z podniku

Novinky a zajímavosti kolem nás

7 Odborné téma

Obnovujeme lesy na kalamitních
plochách

10 Rozhovor

Nový obchodní ředitel LČR
Ing. Petr Urban nejen o novém
obchodním modelu

14 V naší firmě

Jaký byl 24. lesnický reprezentační
ples?

16 Reportáž

Program Vracíme koně lesu je tématem
naší návštěvy na Domažlicku

20 Lesní pedagogika

Virtuální realita a Lesy nové generace
na akcích pro veřejnost

22 Z historie

Osudový vztah lesníků k přírodě
na Novohradsku

Vydává: Lesy České republiky, s. p.
Adresa: Přemyslova 1106/19, Nový Hradec Králové,
500 08 Hradec Králové
Redakce: redakce@lesycr.cz
Evidenční číslo MK ČR E 23696
Je distribuován zdarma. Březen 2020

V prvním čtvrtletí tohoto roku někteří naši kolegové oslavili pracovní jubileum.

25 let

SKÁLOVÁ JANA , referent – metodik účetnictví, KŘ Šumperk	Ing. NOVÁK LIBOR , vedoucí polesí, LZ Boubín, Polesí Kubova Huť	HAJDUK PAVEL , revírník r. Košťany, LS Litvínov
Ing. HRUŠKA PETR , revírník r. OLH Vítkov, LS Vítkov	HRUBÝ PETR , revírník r. Libotín, LS Frýdek Místek	Ing. ŠTORKOVÁ IVA , referent účetnictví I, LS Vsetín
SLADKÝ VLADIMÍR , revírník r. Hluboké Mašůvky, LS Znojmo	KACEROVSKÝ KAREL , revírník r. Loučim, LS Klatovy	KORVAS PETR , revírník r. Bzenec, LS Buchlovice
DVOŘÁK JOSEF , revírník r. Lísek, LS Nové Město na Moravě	GRIMOVÁ RADKA , laborant, SZ Týniště nad Orlicí	NOVÁK MILAN , revírník r. Macocha, LS Černá Hora
PŮLPÁN JAROSLAV , revírník r. Devět Skal, LS Nové Město na Moravě	Ing. LANDOVÁ NADĚŽDA , referent pro katastr a restituce, LS Hluboká nad Vltavou	HLADÍK PAVEL , lesní dělník, LS Hořice
BIS PAVEL , revírník r. Nová Ves, LS Svitavy	ŠIMÁČEK OTAKAR , lesní dělník, LZ Konopiště, Polesí Komorní Hrádek	LOUDOVÁ LADA , referent, LS Hořice
Ing. FOUS ALEXANDR , lesní správce, LS Kraslice	Ing. HENDRYCH DAN , provozní inspektor, KŘ Frýdek Místek	MUSÍLKOVÁ ILONA , referent účetnictví I, KŘ Brno
PECHA MIROSLAV , specialista pro lesnický park, LS Křivoklát	ŠTASTNÝ VÁCLAV , lesní l.ú. Psáře, LZ Konopiště, Polesí Šiberna	
Ing. BARTUNEK JIŘÍ , ekonomický náměstek, LZ Židlochovice, ekonomický úsek	RÝDL JOSEF , revírník r. OLH Bystřička, LS Rožnov pod Radhoštěm	

20 let

Ing. SOBOLÍK MIROSLAV , lesní l.ú. Helfenbuk, LZ Boubín, Polesí Netolice	ČELIKOVSKÝ MILAN , dělník v bažantnici, LZ Konopiště, Polesí Šiberna	JÍLEČEK DAVID , dělník v bažantnici, LZ Konopiště, Polesí Šiberna
VAŠEK JIŘÍ , revírník r. Cizkrajov, LS Český Rudolec	KŠÁNA MIROSLAV , revírník r. Zámecké, LS Litvínov	Ing. HOFMANN JAROSLAV , inspektor, KŘ Šumperk
ŠTĚRBA KAREL , revírník r. Potůčky, LS Horní Blatná	HENC JIŘÍ , revírník r. Kopce – OSL, LS Jindřichův Hradec	FOŠENBAUER MAREK , revírník r. Bor, LS Horní Blatná
Ing. MEJSNAR JAN , revírník r. Polubný, LS Jablonec nad Nisou	Ing. NOVOSAD PETR , oborník, LS Hluboká nad Vltavou	Ing. KREJČÍ JIŘÍ , revírník r. Český Dub, LS Ještěd
NAVRÁTIL PAVEL , lesní l.ú. Červené Domky, LZ Židlochovice, Polesí Hodonín	Ing. PŘEVOR PAVEL , zástupce ředitele KŘ, KŘ Jihlava	VOLDŘICHOVÁ MAGDA , lesní dělník v PČ, LZ Boubín, Polesí Zdíkov

15 let

Ing. KAŠÍK JIŘÍ, inspektor genetiky, pěstování a ochrany lesa,

KŘ Frýdek Místek

BUBENÍČEK KAREL, revírník r. Černošín,

LS Stříbro

JUDr. VACLÍKOVÁ MILUŠE, právnick,

KŘ České Budějovice

KLÍMOVÁ ZDENKA, DiS., technický pracovník pro stavební činnost,

KŘ Plzeň

VRÁNA STANISLAV, traktorista,

LZ Židlochovice, Polesí Židlochovice

HOLÝ PETR, řidič nákladního automobilu,

LZ Židlochovice, Polesí Soutok

MORDYCH JAROSLAV, traktorista,

LZ Židlochovice, Polesí Soutok

SKOKAN VÍT, lesní dělník v TČ – těžba dříví, manip. dříví na OM,

LZ Židlochovice, Polesí Soutok

ŠVACH ZDENĚK, traktorista,

LZ Židlochovice, Polesí Soutok

BÖHM RADEK, řidič nakladače – na MS Volvo, dozer, rypadlo,

LZ Židlochovice, Středisko DMS Břeclav

FOJTÍK PETR, provozní elektromechanik,

LZ Židlochovice, Středisko přidružené výroby a údržby

HRUBÝ ROMAN, lesní dělník uhlíř,

LZ Židlochovice, Středisko přidružené výroby a údržby

PETRLA JAROSLAV, opravář NA, odvozních soupřav,

LZ Židlochovice, Středisko přidružené výroby a údržby

SMETANA JAROMÍR, opravář NA, odvozních soupřav,

LZ Židlochovice, Středisko přidružené výroby a údržby

VOPAFA ZDENĚK, lesní dělník,

LZ Konopiště, Polesí Mníšek

MUZIKÁŘ MILAN, lesní dělník,

LZ Konopiště, Polesí Komorsko

KOPŘIVA FRANTIŠEK, referent MTZ,

LZ Konopiště, Výrobní úsek

MICHÁLEK KAREL, traktorista,

LZ Kladská, Polesí Kostelní Břiza

ŠTĚPANÍK ZDENĚK, lesní dělník,

LZ Kladská, Polesí Kostelní Břiza

TELEPOVSKÝ DUŠAN, kočí,

LZ Kladská, Polesí Kostelní Břiza

ŠTASTNÝ KAREL, traktorista,

LZ Kladská, Polesí Prameny

RUSTLER JAROSLAV, operátor,

LZ Kladská, Středisko speciální lesní techniky

PECHOVÁ SVĚTLUŠE, uklízečka,

LS Frýdek Místek

Ing. POSPÍCHAL MARTIN, revírník r. Rudoltice,

LS Loučná nad Desnou

Ing. ZETTL PETR JOSEF, lesní správce,

LS Horní Blatná

BLÁHA PETR, revírník r. Březina,

LS Litoměřice

ZIKMUND DUŠAN, revírník r. Rašovice,

LS Litoměřice

BROŽÍK MICHAL, lesní l.ú. Plešivec,

LZ Konopiště, Polesí Komorsko

BRTNÍK MARTIN, lesní l.ú. Vlček,

LZ Kladská, Polesí Prameny

MÍŠEK RADEK, revírník r. Hrabina,

LS Luhačovice

VONDRÁK DANIEL, řidič,

LZ Konopiště, Středisko DMS

Ing. ZVONÍČEK MARIAN, inspektor,

KŘ Zlín

JUDr. BUBNOVÁ LENKA, právnick,

KŘ Choceň

ŽÍDKOVÁ MICHAELA, lesní dělník,

LS Opava

ŠTEFEK ROMAN, revírník r. Mořkov,

LS Rožnov pod Radhoštěm

Ing. TALACKO MIROSLAV, zástupce LS,

LS Černá Hora

Ing. TOUFAR MICHAL, DiS., lesní správce LS Telč,

LS Telč

Ing. ZUŠTÁK MIROSLAV, lesní správce,

LS Hluboká nad Vltavou

KOVÁŘ VÁCLAV, operátor harvestoru, vyvážecí soupřavy,

LZ Konopiště, Harvestorové středisko

HRŮZA RADEK, zástupce LS,

LS Český Rudolec

Ing. DUŠEK PETR, revírník r. Markvarec,

LS Pelhřimov

JUSTOVÁ PETRA, administrativní pracovnice,

Ředitelství LČR

10 let

Ing. CARBOL LIBOR, referent informatik,

KŘ Frýdek-Místek

PETKOVÁ YVETA, administrativní pracovnice,

Ředitelství LČR

Ing. MAREŠ JAROSLAV, lesní l.ú. Netolice,

LZ Boubín, Polesí Netolice

ČACKÝ VIKTOR, revírník r. Tatenice,

LS Ruda nad Moravou

Ing. PASTYŘÍK JAROSLAV, lesní správce,

LS Vsetín

MAJER JAN, revírník r. Bilichov,

LS Lužná

BŘICHNÁČ MARTIN DiS., revírník r. Býchory,

LS Brandýs nad Labem

KAČÍREK JAN, revírník r. Turnov,

LS Ještěd

Bc. ŠNAJDR JAN, interní auditor,

Ředitelství LČR

HOFFMAN ROMAN, lesní dělník,

LZ Konopiště, Polesí Višňová

KOTÁB VÁCLAV, lesní dělník,

LZ Konopiště, Polesí Višňová

MUDr. ZUBÍKOVÁ LENKA, uklízeč,

LZ Konopiště, Středisko DMS

ADAM KAREL, lesní dělník,

LZ Konopiště, Polesí Sedlčany

NEVLIDA JAROSLAV, lesní dělník,

LZ Konopiště, Polesí Sedlčany

Ing. SILNÁ PETRA, referent,

Ředitelství LČR

NOVOTNÝ RUDOLF, lesní dělník,

LZ Židlochovice, Polesí Tvrdonice

Ing. ŠOLTYSOVÁ MILUŠE, referent pro katastr a restituce,

LZ Kladská

Bc. EHRENBERGER JIŘÍ, revírník r. Vysoká,

LS Choceň

JUNGBAUER JIŘÍ, traktorista,

LZ Boubín, Polesí Prachatice

Ing. VOJTELOVÁ PETRA, referent pro katastr a restituce,

LS Černá Hora

ŠPÉRA MARTIN, lesní dělník,

LZ Židlochovice, Polesí Tvrdonice

VRACÍME SOVY LESU

Ing. František Holenka,
ředitel KŘ Jihlava

Náš podnik zahajuje program **Vracíme sovy lesu**. Jeho cílem je snížení stavu drobných hlodavců v lese a zároveň i v zemědělství. Jedná se o preventivní i obranný, zároveň přirozený způsob likvidace drobných hlodavců, kteří způsobují nemalé škody.

Přemnožení drobní hlodavci v přírodě mohou výrazně ovlivnit celkové množství vysázených lesních stromků i jejich množství přirozenou obnovou.

„Tento program vznikl na základě dlouholeté spolupráce s Českou ornitologickou společností a vyvolala jej nutnost postavit se trendu rychle narůstajících holin a snižujícím se životnímu prostoru sov, dravců,“ říká **Ing. František Holenka**, ředitel KŘ Jihlava.

„Primárním cílem je tedy ochrana budoucích rozsáhlých ploch mladých lesních porostů proti hlodavcům a jejich včasné zajištění. Jedná se o biologickou ochranu, tedy základní preventivní opatření. Sovy a další ptáci během hnízdění likvidují

škodlivý hmyz i jeho vývojová stádia. Sovy jsou potom schopny významně doplnit potravní řetězec a výrazně eliminovat množství hlodavců, v době kulminace až o 50 %.“

Základem programu je vyvěšování budek pro sovy a dravce a ponechávání stojících kmenů. A to více způsoby:

- vyvěšování budek
- ponechávání doupných stromů
- ponechávání zlomů
- ponechávání 3 až 5 m vysokých torz kmenů při těžbě

Dle zkušeností z předchozích let jsou budky obsazovány ptactvem z 50 % až 60 % a na každý hnízdící pár připadá v průměru 2,5 přežilých mláďat. Do konce roku 2020 program předpokládá vyvěšení 2000 budek, z toho 1000 kalousovníků a poštolkovníků, 500 puštíkovníků a 500 sýcovníků. Je třeba si uvědomit, že sovy a někteří dravci (např. puštík obecný, sýc rousný, kalous ušatý) si nestaví hnízda a využívají k hnízdění dutiny stromů, které však na kalamitních plochách logicky chybí. Dalším opatřením je proto ponechávání doupných stromů, zlomů nebo 3 až 5 m těžebních torz v počtu max. 5 ks/ha. Samozřejmě při dodržení pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví osob.

Kromě vytváření příznivých podmínek pro ptactvo v regionu Vysočina přispěli kolegové k vypouštění sov v rámci akce Den za obnovu lesa 2019.

OTÁZKA PRO...

...Ing. Tomáše HOFMEISTERA,

vedoucího odboru vodního hospodářství

V roce 2019 jsme zahájili program Vracíme vodu lesu. Jaká je bilance necelého prvního roku trvání tohoto programu?

„Do konce roku 2019 jsme evidovali 70 staveb dokončených a přes 30 rozestavěných. A rovněž přípravné práce na více než 80 projektových dokumentacích. Jedná se o výstavbu, rekonstrukci a opravy vodních nádrží, tůní, revitalizací toků a mokřadů, úpravy odtokových poměrů a dalších opatření, podporujících akumulaci vody a zpomalení odtoku vody z krajiny. To vše za náklady čítající necelou čtvrtmiliardu korun.“

#vracímevodulesu

UCHEM V MECHU

Jako první státní podnik v České republice přinášíme vlastní podcast s názvem Uchem v mechu.

V pořadu vám přineseme informace o dění ve státním podniku, uslyšíte reakce na aktuální problematiku a samozřejmě rozhovory nejen se zaměstnanci Lesů České republiky. Podcast si budete moci poslechnout na sociálních sítích, webu i intranetu LČR.

PŘIPRAVUJEME SÉRII DISKUSÍ S VEŘEJNOSTÍ

Na více než 120 místech ve všech krajích připravil letos státní podnik Lesy České republiky diskusní setkání s veřejností.

Jak se Lesy České republiky potýkají s kůrovcovou kalamitou, kdy kalamita skončí, jak pokračuje obnova krajiny nebo jaké budou nové lesy, které se sázejí a budou sázet v jejich regionu i celé republice. To všechno veřejnost zajímá a lesníci odpovědí – od března během celého roku a ve všech krajích.

Díky speciálním brýlím se lidé v několika lokalitách ocitnou ve virtuální realitě dnešního lesa zdevastovaného kůrovcovou kalamitou a v tom, který vyroste za dvacet, třicet let.

„Půjdeme na náměstí, na sportovní a kulturní akce, lesnické či myslivecké slavnosti, do škol i domovů pro seniory. Chceme diskutovat s veřejností a představit jí lesy nové generace. Lesy, které jsou a budou opravdu jiné než ty, na které jsme zvyklí,“ říká Josef Voják, generální ředitel Lesů ČR. „Jsme připraveni naslouchat, reagovat na připomínky, ale i vyvracet mýty a omyly, které se kolem kůrovce, obnovy lesa a krajiny vytvářejí.“

Lidé se o termínech diskusních akcí dozvědí například z mobilní aplikace Klub nového lesa, kterou Lesy nedávno zprovoznily, a také z webových portálů podniku a médií. Pro zaregistrované členy klubu jsou připravené dárky a výhody od tradičních partnerů podniku.

54 mil.

sazenic listnatých
lesních dřevin
mohou v příštích
letech vypěstovat
lesní školkaři z

90 tun

loňských semen
a plodů sebraných
pracovníky
podniku Lesy
České
republiky

ZE SOCIÁLNÍCH SÍTÍ

„Takový batoh je pro přežití revírníka v Jeseníkách naprosto normální a běžná věc,“ napsal nám kolega **Jiří Šíkl**, revírník z LS Loučná.

Neváhejte a podělte se se svými spolupracovníky o zážitky či zkušenosti, které jste v práci získali.

MĚLI BYSTE VĚDĚT...

Podnik představil novou strategii rozvoje platnou od 1. září 2019 do 31. prosince 2024. V dokumentu se počítá s každoročním vyhodnocením a reakcí na skutečný stav. Text je zveřejněný na podnikovém webu.

- Lesy ČR změnil obchodní model a začaly samy obchodovat větší objem dříví. V roce 2019 to bylo více než 1,6 milionu m³, letos se počítá s přímým prodejem až dvou milionů m³.
- Od 1. ledna se rozšířila plocha obhospodařovaná lesními závody. Namísto loňských 81 tisíc hektarů lesní půdy nově lesní závody spravují 140 tisíc hektarů. Místo 25 mají 36 polesí. Během dvou až tří let, po postupném ukončení stávajících smluv o provádění lesnických činností, se zvýší i objem pěstební a těžební činnosti vykonávaných zaměstnanci lesních závodů. Na těchto čtyřech organizačních jednotkách se posílí provozní personál a téměř zdvojnásobí etát zpracovaného dříví – loni to bylo 477 200 m³, letos předpokládáme 864 458 m³.
- Od Nového roku podnik zrušil osm lesních správ. Jejich území nyní spravují lesní závody nebo jiná lesní správa, jejíž součástí se staly. Zaniklo také Krajské ředitelství Brandýs nad Labem. Na celé lesní správě Kácov začal hospodařit Lesní závod Konopiště a zachovat krajské ředitelství nebylo nutné. Zbylé středočeské lesní správy se staly součástí krajských ředitelství Liberec a Teplice.
- Počet zaměstnanců, celkem 3540, zůstal v meziročním srovnání přibližně stejný. Organizační jednotkou, na které ubylo v posledních dvou letech nejvíce, konkrétně 40 zaměstnanců, je ředitelství podniku. Na každém krajském ředitelství a lesní správě se přijímali obchodníci se dřívím. Podnik také najal několik stovek sezónních dělníků na vyhledávání a asanaci kůrovcem napadených stromů.
- Lesy ČR připravují veřejnou zakázku na pořízení jednotného informačního systému, který propojí výrobní a ekonomická data. Podnik získal přes 200 milionů korun z Integrovaného regionálního operačního programu. Dotace pokryje více než dvě třetiny nákladů. „Personál vybavíme mobilními přístroji, které kdekoli umožní vstup do lesní hospodářské evidence a lesní hospodářské knihy. Data budou využívat všechny navazující

aplikace. Významně se tedy sníží jejich chybovost a usnadní se i práce, zejména s mapami a geografickými materiály,“ uvedl generální ředitel Ing. Josef Vojáček.

- Pokud jde o hospodaření, Lesy ČR spravují 1,2 miliony hektarů lesů a mají velký ekonomický potenciál. Desetiletí byl podnik na finančním polštáři a nyní se vrátil do běžného režimu obchodní společnosti, ve kterém je externí financování běžné. Že je podnik dočasně ve ztrátě, znamená jen účetní číslo, nejde o skutečné peníze, které by přímo chyběly. „V roce 2019 jsme zajistili čtyři kontokorentní úvěry na dvě miliardy korun, ze kterých jsme poprvé čerpali desetimilionové částky až letos v lednu. Kontokorenty se budeme snažit navýšit, protože jsou nejrychlejším a nejflexibilnějším tokem peněz. Pokud bychom v průběhu roku potřebovali další finanční prostředky, máme i jiné nástroje, například dluhopisy, různé bankovní úvěry, leasingy a další,“ pokračoval generální ředitel.
- V nové kolektivní smlouvě podepsané v prosinci 2019 se od roku 2020 počítá s tříprocentním nárůstem reálné mzdy, ve které je navíc zahrnuta inflace. V absolutní hodnotě se tedy mzdy zvýší ještě o něco více.

OBNOVA LESA NA KALAMITNÍCH PLOCHÁCH

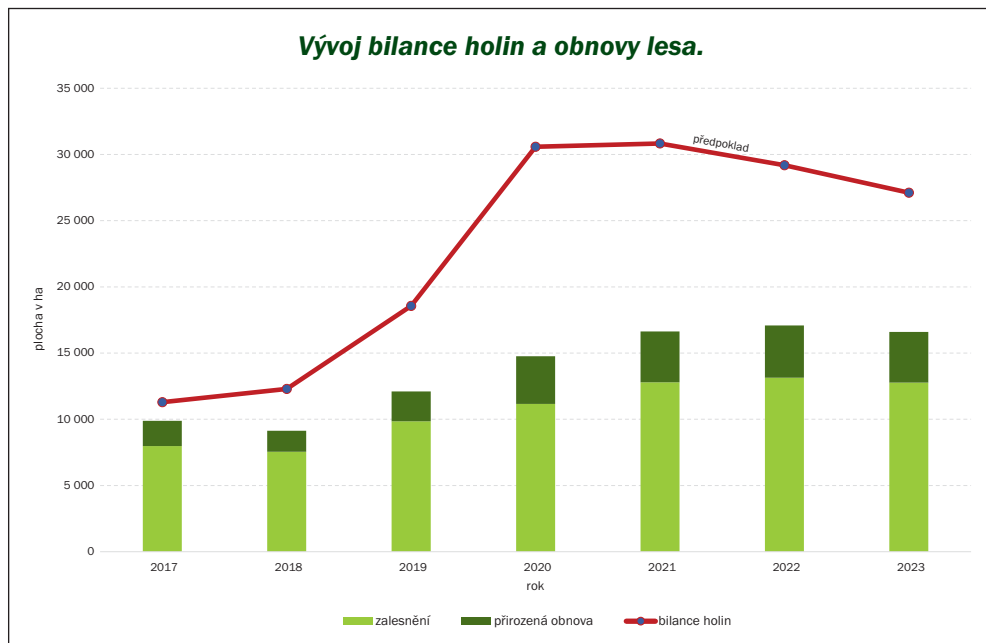

Od přelomového roku 2015, spojeného s významným nedostatkem srážek v průběhu vegetačního období a nárůstem průměrných ročních teplot, dochází k významnému zhoršování zdravotního stavu lesa, což s sebou nese zvýšený podíl nahodilých těžeb. S těmito mnohdy rozsáhlými těžbami je spojen vznik kalamitních holin a významný nárůst plochy holin zejména v letech 2018 a 2019.

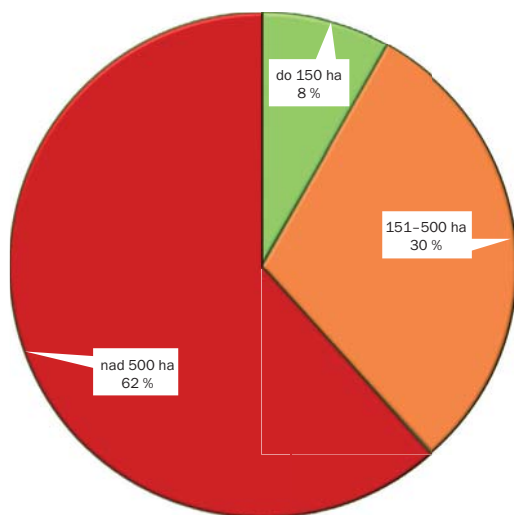
Aktuální bilance holin v rámci majetku ve správě Lesů České republiky, s. p., je více než 30 tis. ha.

Meziročně byl evidován nárůst o 51 % v roce 2018, resp. 65 % v průběhu roku 2019, celkem pak nárůst o 149 % oproti roku 2017. Tento nárůst se však neprojevil rovnoměrně, ale významně nevyrovnaně. Na 15 nejvíce kalamitou postižených lesních správách je koncentrováno 62 % plochy bilance holin. Největší podíl pak na KŘ Frýdek-Místek, Šumperk, Brno a Jihlava, konkrétně LS Bruntál, Albrechtice, Třebíč, Telč a Šternberk. S tímto faktem je spojena nutnost řešit

obnovu lesa kontinuálně a koncepčně, a proto Lesy ČR v roce 2019 zpracovaly vlastní dokument

BH 2020 dle rozsahu a LS

Rozdělení LS a LZ dle velikosti bilance holin

Rozsah	Počet	Podíl v %	ha celkem	Podíl v %
do 150 ha	27	36	2490	8
151-500 ha	34	45	9249	30
nad 500 ha	15	20	18845	62

zabývající se problematikou obnovy lesa pod názvem „**Strategie obnovy lesa na kalamitních hollnách u LČR**“ (dále Strategie), který byl schválen dozorčí radou a stal se i součástí celkové „Strategie rozvoje LČR do roku 2024“.

Strategie obsahuje základní přístupy vedoucí ke zmapování skutečného stavu lesa na kalamitních plochách, postupy obnovy a doporučení upravených druhových skladeb odpovídajících změněným podmínkám kalamitních ploch a nutnosti zabezpečení obnovy funkcí lesa v co nejkratší době.

Ve strategii jsou rovněž zohledněna a rozpracována ustanovení tzv. **Opatření obecné povahy**, vydaného Ministerstvem zemědělství ČR, týkající se obnovy lesa a jsou zpracovány modelové příklady obnovy jak z časového, tak i prostorového hlediska.

Technologické zvládnutí úkolů spojených s obnovou lesa a provádění následných činností je spojené s nutností stabilizace hranic trvalého rozdělení lesa a zachování, případně vytýčení dalších prvků technologické struktury za účelem orientace, evidence a umožnění přístupu do porostů pro lesní techniku formou sítě přibližovacích a vyklizovacích cest a linií, které zůstanou bez zalesnění. Zároveň tyto prvky musí být využity k odlovu zvěře.

Důležitou součástí obnovy kalamitních ploch je péče o půdu, která bývá spojována s technologií likvidace potěžebních zbytků, přičemž za nejméně vhodnou lze označit metodu 100 % vyvezení

Pro obnovu rozsáhlých kalamitních ploch byly zpracovány základní postupy, které lze shrnout do následujících bodů:

- Zmapování rozsahu kalamitních ploch na úrovni porostní skupiny, dílce. Rozhodnutí o způsobu likvidace potěžebních zbytků a přípravy půdy pro obnovu lesa.
- Stabilizace hranic trvalého rozdělení lesa.
- Rozčlenění porostů a vytýčení prvků zabezpečujících technologickou přístupnost porostů a umístění zařízení sloužících k odlovu zvěře.
- Zmapování možnosti využití přirozené obnovy a možnosti využití stávajících prvků obnovy k obnově kalamitních ploch.
- Rozčlenění kalamitních ploch stabilizačními prvky obnovy a jejich grafická evidence.
- Tvorba zalesňovacích projektů zohledňujících stanovištní poměry a projektů následné péče o založené porosty včetně možnosti přihnojování.

veškeré dřevní hmoty. Jako vhodné se doporučuje využití alespoň části této hmoty k rozštěpkování, rozdrčení a ponechání rozprostřené v porostu, případně ponechání této hmoty ve formě valů klestu.

Vlastní obnova rozsáhlých kalamitních ploch probíhá většinou kombinovaným způsobem využívajícím přirozenou a umělou obnovu zalesněním a okrajově také sítí. V současnosti představuje přirozená obnova cca 20 %, nicméně její potenciál lze výhledově odhadnout až ke 40 %.

Za účelem maximálního využití přirozené obnovy v celé škále dřevin jsou kalamitní plochy rozčleňovány na plochy se:

- stávající přirozenou obnovou
- potenciální přirozenou obnovou
- určené k obnově umělé (bez potenciálu přirozené obnovy).

Základním cílem je maximální využití přirozené obnovy všech cílových dřevin, která však s ohledem na kalamitní vývoj porostů může být omezená. Pro obnovy kalamitních ploch se ve zvýšeném rozsahu počítá s využitím všech přípravných a ostatních přirozeně se zmlazujících dřevin, a to ve třech základních formách:

- Využití přípravné dřeviny jako příměsi v dřevinách cílových podporujících jejich vývoj a ochranu vůči nepříznivým poměrům kalamitních ploch, s následnou úpravou zastoupení výchovnými zásahy.

HLAVNÍ A NEJVĚTŠÍ ÚKOL OBNOVY JE STÁLE SPOJEN S OBNOVOU UMĚLOU A TĚMITO ZÁKLADNÍMI PRINCIPY:

- Rozčlenění kalamitních ploch obnovou základních nebo melioračních a zpevňujících dřevin.
- Urychlená obnova exponovaných ploch ve vztahu k možnému zabuření, zamokření apod.
- Využití co největší škály stanovištně vhodných dřevin pro obnovu porostů.
- Tvorba různorodých porostních skupinovitě smíšených směr s doporučeným plošným rozsahem 0,1–1 ha, s cílem nevytvářet monokulturní skupiny většího rozsahu.
- Při tvorbě směr převážně listnatých dřevin dbát na růstovou dynamiku jednotlivých dřevin, při nedostatku cílových dřevin provádět jejich obnovu formou porostních směr s výplňovou, výchovnou dřevinou.
- Pro obnovu lesa přiměřeně využívat dřeviny s nižšími hektarovými počty na hektar.
- Pro obnovu MZD bez ochrany kultur proti škodám zvěří oplocenkami lze v omezené míře využít dvojsadeb s přípravnou dřevinou vykonávající funkci krycí.
- V případě oprávněného předpokladu potenciální přirozené obnovy lze využít pro obnovu lesa snížených počtů sazenic na hektar. Totéž platí i pro obnovu přípravných dřevin v rámci tzv. dvoufázové obnovy při dodržení ustanovení stávající legislativy a podmínek Opatření obecné povahy.
- Při dostatku osiva je pro obnovu přípravných dřevin, ale i ostatních dřevin, možné využít sji.

- Využití přípravných dřevin ve formě tzv. dvoufázové obnovy pro následnou, časově odloženou obnovu dřevin cílové druhové skladby.
- Dopěstování části přípravných porostů do stáří ekonomického využití sortimentů dřevní hmoty ve zkráceném obmýti.

Celý proces obnovy kalamitních ploch musí směřovat k včasnému zalesnění a zajištění lesních

porostů se změněnou, pestrá druhová skladbou, zohledňující stanovištní poměry a ekologické nároky dřevin. Nejedná se o nic, co by lesnická praxe posledních desetiletí neznala. Úkol je však výjimečný svým rozsahem a krátkou dobou realizace.

*Jiří Fišera,
metodik projektů LH na Ředitelství Hradec Králové*

CHCI VĚŘIT, ŽE CENY DOSÁHLY DNA, říká Ing. Petr Urban, obchodní ředitel LČR

Je lesníkem na první pohled – tělem i duší. Vystudoval lesnickou fakultu Vysoké školy zemědělské v Brně. V lesnictví strávil celou profesní kariéru. Prošel si jím od vedoucího lesního střediska, přes ekonoma lesních závodů, vedoucího odboru obchodu až po obchodního ředitele Lesů České republiky a člena nejvyššího vedení.

Ing. Petr Urban v podniku pracuje od roku 2013.

Je odpovědný za realizaci a nastavení nových obchodních principů v souladu s nedávno schválenou podnikovou strategií, za provázání jednotlivých obchodních kanálů do kompaktního, funkčního celku a v neposlední řadě znovuoobnovení schopnosti státních lesů obchodovat si se svým dřevem vlastními silami.

Do funkce obchodního ředitele jste nastoupil 2. prosince minulého roku. Můžete nám prozradit, jaký úkol jste od generálního ředitele Josefa Vojáčka dostal?

Zjednodušeně řečeno, podstatně urychlit schopnost podniku obchodovat se dřevem vlastním obchodním kanálem. A tento kanál co nejvíce zefektivnit po stránce cenové, logistické i evidenční. Bylo mi od počátku jasné, že jde o úkol velmi obtížný, neboť se musíme v relativně krátké době připravit na rok 2020, o němž jsme věděli, že bude velmi složitý. Tento rok bude v obchodě se dřevem zcela zásadní. Jeho průběh se totiž nedá z objektivních důvodů předpovědět, jen přibližně odhadovat, přičemž počet proměnných je poměrně vysoký a na velkou část

z nich nemáme a z principu ani nemůžeme mít vliv. Trh se dřevem je, jak se módně říká, globální, cena suroviny je odvislá od vývoje minimálně ve středoevropském prostoru, ale i za jeho hranicemi. Situace se může vyvíjet v několika různých scénářích. Prakticky jediné, s čím napevno počítat můžeme, je onen prvek nepředvídatelnosti, a na ten se musíme co nejlépe připravit a pravou chvíli využít.

Lidskou přirozeností je, že hledáme opak, tedy co nejvíce jistot. Mluvil jste zatím jen o nejistotách – co bude naopak v roce 2020 onou nezpochybnitelnou jistotou?

Naší základní jistotou jsou naši zaměstnanci. Víme, že na ně se můžeme spolehnout. Také víme určitě, že vinou stále se zrychlující kůrovcové kalamity a stále se zvyšujícího objemu těžby bude na trhu největší přetlak dřevní hmoty, co kdy byl. To platí nejen u nás, ale prakticky v celé Evropě. A jednotliví hráči budou usilovně hledat možnosti, jak dřevní hmotu na trhu uplatnit.

To může mít na trh, potažmo státní lesy, nepříjemný vliv.

Právě že nemusí. V žádném případě nechci na situaci nahlížet katastroficky. Nikdy jsem neměl rád katastrofické scénáře, a to jakéhokoli druhu, a věřím, že ani v lesnictví k nim není ve střednědobém horizontu žádný reálný důvod. Historie obchodu se dřevem ukazuje, že těžké doby mají očistný vliv – trh se vytrídí, vypadnou

z něj firmy pohybující se na jeho hranách, a naopak posílené vyjdou společnosti s jasnou rozvojovou vizí a dobrým kapitálovým potenciálem. A právě takovou společností jsou Lesy České republiky.

Líbí se mi teze, že kalamitu je možné vnímat jako příležitost. Nejen proto, že to říká náš pan generální ředitel... Je to obrovská šance pro naši generaci lesníků obměnit lesní monokultury v druhově i věkově pestřejší, vůči klimatické změně dlouhodobě odolnější porosty. Je to ale také příležitost pro státní podnik, aby v relativně krátkém čase vybudoval robustní, funkční obchodní kanály, které budou mít pro ekonomiku podniku významný stabilizační efekt.

Naší největší konkurenční výhodou je fakt, že jsme silný a solventní partner.

Jak to myslíte?

Lesy České republiky mají už vzhledem ke své velikosti několik zásadních konkurenčních výhod. Především nás na trhu, a to platí v rámci celého středoevropského regionu, vnímají jako silného, důvěryhodného a v neposlední řadě solventního partnera. To je v obchodě s každou komoditou, a o dřevu to platí dvojnásob, naprosto zásadní. Velcí zpracovatelé si jsou dobře vědomi, že kalamita jednou skončí, přičemž se zdá reálné, že se tak stane v horizontu tří, pěti let. A pak se situace radikálně, v relativně krátkém čase úplně otočí: dřeva bude na trhu nedostatek a ceny logicky vyletí vzhůru.

A obrovskou výhodou Lesů je, že díky své velikosti budeme moci požadavky trhu mnohem snáze a rychleji uspokojit než ostatní vlastníci. Tuto nezpochybnitelnou skutečnost úspěšně využíváme při cenových vyjednáváních už dnes, a musím říci, že naši partneři ji vnímají.

Chcete tím naznačit, že v mnoha případech jsou už dnes Lesy schopny dosáhnout lepšího zpeněžení dřeva než konkurence?

Samozřejmě nemůžeme zevšeobecňovat, trh je v současnosti velmi složitý, nepřehledný. Z logiky ale vyplývá, že naše vyjednávací pozice je troudám si říci

velmi silná a že tuto sílu jsme schopni promítnout do konkrétních obchodních kontraktů.

Už od počátku existence podniku se řešila otázka, zda je výhodnější si obchodovat dřevo vlastními kanály či přes smluvní partnery v rámci komplexní zakázky. Jaký je váš názor?

Nechci se přiklánět ani na jednu stranu. Určitě se ale budeme důsledně řídit nedávno schválenou strategií podniku na léta 2019–2024. V souladu s ní budeme udržívat a rozvíjet tři rovnocenné obchodní kanály. Větší podíl dřeva půjde i nadále přes komplexní zakázku, třetina přes aukce a zbytek, zhruba pětadvacet až třicet procent, si zobchodujeme napřímo.

Stejně jako není dobré v lese preferovat jednu dřevinu a vytvářet monokultury, je velmi nevhodné upnout se na jediný obchodní model. Každý má totiž svou přednost a jen kombinací lze dosáhnout optimálního výsledku.

Co je ještě třeba v rámci podniku změnit, aby byl obchod u Lesů co nejefektivnější?

Budete se divit, v materiálovém zabezpečení to určitě není. Rovněž ekonomické stimuly pro naše zaměstnance jsou myslím nastaveny na slušné úrovni včetně benefitů.

Takže s nedostatkem schopných, motivovaných lidí problém nemáte?

V lesnictví na různých pracovních pozicích, v soukromé i státní sféře, pracuji nepřetržitě od roku devadesát a mohu srovnávat... Myslím, že naši zaměstnanci si podmínek a benefitů váží a oceňují, že státní lesy jsou i přes nynější obtížnou situaci v celém sektoru nadále stabilní firmou a velmi dobrým zaměstnavatelem, který je nenechá na holičkách.

Jak podle vašich zkušeností přijali zaměstnanci znovuoobnovení obchodu se dřevem pro osmi letech?

Vstřícně. Většina dobře ví, že schopnost obchodovat si vlastní dřevo vlastními obchodními kanály je pro budoucnost podniku klíčová. Rád bych proto zaměstnancům touto cestou poděkoval za jejich obětavou práci, mnohdy nad rámec pracovních povinností. Každá kalamita, a my čelíme opravdu nejhorší v historii podniku, s sebou nese nutnost zvýšeného pracovního nasazení. A když chodím na naše revíry, vidím, že lidé se tohoto úkolu zhostili velmi dobře.

Ještě bych se rád vrátil v rozhovoru trochu zpět... Nejen naši zaměstnanci se ptají, kdy nastane v obchodě se dřevem onen bod obratu či se alespoň ceny stabilizují.

To samozřejmě úzce souvisí s tím, jak se bude vyvíjet kůrvec v celém středoevropském

prostoru. Hlavním faktorem je počasí. Ale pozor, počasí je faktor sice dominantní, který neovlivníme, ale hodně toho ovlivnit můžeme. Mám na mysli proaktivní přístup k likvidaci kalamity, tedy včasné vyhledávání a zpracovávání napadeného dřeva, účinnou asanaci a současně schopnost vytěžené dřevo co nejlépe zhodnotit a prostředky vrátit zpět do obnovy poničené krajiny.

A teď po lesnicku narovinu: Myslíte si, že ceny dosáhly svého dna?

Rád bych věřil, že ano.

Znamená to, že už budou jen stoupat?

Tak jednoduché to zase není. Rozhodně nemůžeme očekávat, že ceny nabudou v tomto roce jednoznačný směr vzhůru. Trh bude nadále rozkolísaný, bez jasného směru, ceny budou kolísat po kvartálech. V prvním a druhém jsou zpravidla výše než ve zbytku roku, což patrně zůstane platné i letos. Budeme se proto velmi snažit, abychom námi dosažené ceny z prvního a druhého kvartálu, které už vykazují určité oživení, udrželi i v druhé polovině roku. Ale rovnou také při znalosti všech okolností otevřeně říkám – bude to vzhledem k obrovskému objemu dřeva na trhu velmi, velmi obtížné.

*Martin Zajíček
vedoucí odboru vnějších vztahů*

KDYŽ LESNÍCI TANČÍ...

Prvního února se slavnostně vyzdobené Kongresové centrum Aldis v Hradci Králové otevřelo hostům 24. lesnického reprezentačního plesu. Více než tisíc návštěvníků přivítal na pódiu generální ředitel Ing. Josef Vojáček. Po předtančení moderátorka večera Tereza Kostková pozvala všechny na parket. Na Velkém sále nám k tanci zahráli a zazpívali Back Side Big Band, Michal Hrůza s kapelou či Olga Lounová. Známými melodiemi dokázala rozproudit zábavu také skupina Beatles Revival. Aby i tady hvězdy tančily, to už bylo v režii Gabriely Koukalové s jejím tanečním partnerem. A to nebylo vše, v Malém sále se o dobrou náladu postaraly skupina Party Leaders či Petra Zámečníková. Některá hudební přání splnil známý DJ Martin Hrdinka. Bohatý byl i doprovodný program. Čekaly nás zvěřinové speciality, fotokoutek i výhry v rámci slosování vstupenek o ceny. Těší nás, že tak velké množství kolegů se sešlo a bavilo s námi až do druhé hodiny po půlnoci a těšíme se na 25. reprezentační ples.

KONĚ SI MĚ VYBRALI

Šumavské strmé kopce na Domažlicku v polovině ledna... Na cestě hustým lesem lemované vzrostlými smrky zastavuje dodávka. „Touhle dobou tu bývá metr sněhu. Letos jen poprašek, takže můžeme do práce,“ otevírá zadní dveře Jiří Foist, sedmadvacetiletý kočí ze Štichova v západních Čechách a chovatel chladnokrevných koní, slezských tažných noriků.

Tahat dřevo je zábava

Zvedne hlavu a podívá se do strání, odkud budou dneska tahat. Svého tříletého hřebce Nacha ještě v dodávce vyhřebelčuje. Venku ho ustrojí do koženého bytelného chomoutu a popruhů. Chvilí jdou po lesní cestě a pak už „čehý“ a stoupají do kopců. „Koně choval i děda. Já chtěl být lesník. Pak jsem si ale pořídil statek a s bratrem v rodinné tradici pokračujeme. Můj malý syn dneska slibuje, že bude taky,“ říká J. Foist a zkušeně vede koně lesem. „Trefil by i sám, pozná, kam jdeme a proč. Tahat dříví je pro něj zábava. Kdybych k tomu ale čtyři generace koní nevedl, jejich potomci by už pracovat nechtěli. Mají to v genech,“ vysvětluje a přidá do kroku v tempu Nacha, který se dere strmým lesem. Není snadné jim stačit...

Kočí jako stromolezec

„Dřív jsem hodně sportoval, hrál hokej, takže je tělo na námahu zvyklé. Nejde ale jen o to. Kočí musí taky něco umět, být trpělivý a přesný v práci i povlech. Vědět si rady, když se zarazí kláda o strom, kůň lehne a nemůže vstát, je to řemeslo,“ přemýšlí nahlas Foist a přirovnává kočí ke stromolezcům. Ti předkládají majitelům nebo správcům lesa osvědčení z kurzu dokladující, že pracují bezpečně, nepoškozuji stromy, mají potřebné vybavení a odhadnou riziko.

„To by měli i kočí,“ myslí si loňský vítěz Poháru Lesů České republiky v Českém poháru chladnokrevných koní v kategorii jednospřeží, který tehdy nejlépe ovládl klády, předvedl formanskou jízdu a těžký tah. S desítkami kolegů nedávno založil spolek Čeští profesní kočí a chce mimo jiné prosadit i odborné vzdělávání kočích jako specialistů na některé z lesnických nebo chovatelských škol či učilišť.

Kam se technika nedostane

Koně v lese pracují už staletí, často v nepřístupných horských terénech. V poslední době tahají hlavně vytěžené smrky napadené kůrovcem. „Až ale kalamita skončí, práce pro nás bude pořád dost. Třeba na probírkách lesa. Do kopců se těžká technika nedostane,“ pokračuje v úvahách Jiří a klidně s opatřeními v rukou stoupá porostem za svým

koněm. Když je slabší dřevo, denně vytahají z lesa až 15 kubíků. Když silnější, někdy i třicet. Lesní cesta už dávno zmizela, kličkují teď mezi stromy, tedy opravdu nic pro harvestor ani traktor. Praskání větví na chvíli ustane. Dvojice dorazila k desítkám vytěžených smrků s místy oloupanou kůrou. Nacho si hned najde něco k snědku, třeba listí. Kočí obhlíží terén. Za chvíli připevní na první kládu řetěz a „Dí“, pokyne koni, který se svižným krokem vydá z kopce.

„Pomalu, pomalu...“, ozývá se za ním. Nacho trochu zvolní, vyhne se stromu, obejde vzpříčené větve a zase přidá do kroku. Už jsou skoro dole na rozcestí, kde na ně čeká technika, aby svezla dřevo do údolí. Vyloží náklad a hned se vracejí. „Otočíme se takhle několikrát. Po chvíli na oddych jdeme znovu,“ zmiňuje Foist a řetězem upevňuje další kládu, zatímco kůň kroupe mrkev nachystanou k mé svačině. Zaslouží si ji mnohem víc.

Přirozená souhra

Ozve se mlasknutí, tedy pokyn k cvalu. Kůň se poslušně vydává dolů ze svahu, aby odpracoval, co je třeba. Nikdo a nic ho neruší, ví, co má dělat, kudy jít a kam. Odfrkne, zařetá a ohlídne se, když kládu zastaví strom. „Čehý,“ zvedne hlas Jiří Foist a Nacho se dá vlevo... „Curik!“ Kůň pomalu couvne a uvolní řetěz i kládu. Kopyta se zase dají do pohybu. „Jdi,“ pouští kočí opatř a sbíhá za Nachem.

JIŘÍ FOIST

Kočí, sedlák, chovatel chladnokrevných tažných koní, předseda spolku Čeští profesní kočí a loňský vítěz Poháru Lesů České republiky v Českém poháru chladnokrevných koní v kategorii jednospřeží.

CHLADNOKREVNÍ KONĚ

Výborní v tahu v lese, poslušní, nekoušou, nekopou, zvyklí i ve voze. Slezský norik je pracovní kůň pevné konstituce, pracovitý, nenáročný a odolný. Má klidnou povahu, je snadno ovladatelný a dobře spolupracuje s lidmi.

Přirozená souhra, pomyslí si. Tak ještě pár hodin práce a dvojice může zpět k dodávce. „Teď už mám vlastní chov, ale když jsem si koně kupoval, vybrali si mě sami. To jsem chtěl. Kůň je živá bytost, parták, musíme si věřit a spoléhat na sebe,“ vysvětluje kočí, na kterém byste nepoznali únavu.

Prrr, čehý, hot, jdi a curik, tyhle pokyny už na lesní cestě nepotřebuje. Ve svahu je to ale jinak. „Jsem vždycky po práci tak vymluvený, že potom docela rád mlčím,“ směje se při loučení Foist a domlouvá s hajným zítřejší práci.

Eva Jouklová (foto: autor)

TAKÉ O POVAZE KONĚ (minirozhovor s Jiřím Foistem)

Uživí Vás tahle práce?

Musíte mít alespoň tři koně, aby se mohli střídát a nebyli utahaní nebo otráveni. Zvlášť teď během kůrovcové kalamity, kdy taháme z lesa silné klády.

Pracujete i s více koňmi najednou?

Někdy ano. Když poslouchají, jsou jako dvoukanálová vysílačka na dálkové ovládání.

Jak vychovááte Vaše chladnokrevníky?

Nejdřív si mladý kůň zvyká na postroj. Pak ho připřáhnou ke staršímu a učí se tahat dřevo ve voze v páru. Zvyká si i na ruchy. Když začne chodit s vozem sám a je v tom naprosto jistý, vypřáhnou ho a začne se učit s kládou v porostu. Od dvou a půl roku tahá jednou nebo dvakrát týdně slabé dřevo. Získá tak zkušenosti a naučí se pohybovat v porostu. Od pěti let už pracuje téměř denně.

Dokáže tahat dřevo z lesa každý kůň?

To ne. Musí na to mít povahu, vlohy a přirozenou šikovnost.

VRACÍME KONĚ LESU

**O novém programu Lesů ČR s Ing. Vladimírem Krchovem, Ph.D.,
ředitelem lesního a vodního hospodářství podniku**

„V lesích, které spravujeme, zajišťují lesnické práce buď firmy, které uspěly v tendru, nebo naše lesní závody. V tendrech požadujeme využití koní k citlivému vyklízení či přibližování dříví v konkrétních lokalitách již v zadávací dokumentaci. Přibližování koňmi ale chceme také sami aktivně prosazovat a podstatně více využívat. Ideálním startem této snahy je území lesních závodů, jejichž výměra se oproti loňským bezmála 81 tisícům hektarů rozšířila na takřka 140 tisíc hektarů. Proto jsme připravili program VRACÍME KONĚ LESU, jehož prostřednictvím chceme vyzdvihnout potřebnost koňské práce v lesích. Naším cílem je vytvoření komfortnějších podmínek pro koně a kočí, a to především zajištěním jisté práce v regionu při vyšším finančním ohodnocení. Vše bude v kompetenci ředitelů lesních závodů, kteří nejvíce vnímají nutnost využití koňského přibližování v lokalitách, kde není z různých důvodů vhodné použít lesnickou techniku.“

Obejdete se v lese bez tažných koní? V čem vidíte výhody a nevýhody koňského přibližování dříví? Tyto otázky jsme položili ředitelům lesních závodů našeho podniku.

**Ing. Jan Němický,
LZ Kladská**

Kam se nedostane mechanizace, nasadíme koně, a to po celý rok. Zaměstnáváme šest kočích, kteří mají koně buď v domácích, nebo pronajatých

stájích. Vlastnit koně a pracovat s nimi je ale časově i finančně náročné. Je to životní styl. Asi proto dnes mladé kočí moc nepotkáte. Přibližování dříví je tedy drahé a odráží se v nákladech na vyrobený m³ dříví. Práci koní ale strojem nenahradíte. Zčásti možná přibližovacím prostředkem „železný kůň“, ale ne zcela.

**Ing. Miroslav Jankovský,
LZ Konopiště**

Koňským potahem přibližujeme dříví na všech polesích. Zaměstnáváme pět kočích, kteří mají vlastního koně a vyplácíme jim za něj náhrady. Dále vypisujeme

veřejné zakázky na živnostníky. Výhodou je možnost přibližování bez širokých linek. Kůň nevytváří tlak na půdu a porosty téměř nepoškodí, navíc se všude dostane. Může ale marodit nebo se zranit. Někdo se o něj taky musí 365 dní v roce starat, ať jde o krmení, nebo zkušenou obsluhu.

**Ing. Miroslav Svoboda,
LZ Židlochovice**

Koně využíváme v členitějším terénu, hlavně při výchovných zásazích v lese a nahodilých těžbách, například na polesí Moravský Krumlov a Židlochovice v části Diváky.

Nasazujeme je i v porostech s přirozeným zmlazením dubu zimního. Pracují u nás čtyři kočí, nejsou ale zaměstnanci podniku. Díky koním se dá přibližovat dříví i z nepřístupných lokalit, také se eliminují škody na porostech.

Ing. Miloš Juha, LZ Boubín

Pokud je hustý porost nebo prudký svah, zkrátka těžko přístupný terén, koně to oproti mechanizaci zvládnou. Skvěle manévrují a pracují téměř v jakémkoli terénu, to jsou nesporné výhody tažných koní

v lese, pro práci s nimi při přibližování dříví si najímáme živnostníky. Bohužel jich ale ubývá, protože je efektivní využití koní maximálně do sta kilometrů od stájí, potřebují také dopravní prostředky na převoz koní a čas na péči o ně. Ta nikdy nekončí.

VIRTUÁLNÍ REALITA A LESY NOVÉ GENERACE

Prostřednictvím speciálních brýlí se během zlomku vteřiny přenesete z lesa postiženého kalamitou na sice stejné místo, ale vyhlížející úplně jinak. Díky 3D virtuální realitě je totiž vymodelované tak, jak bude vypadat za několik desetiletí. Tento program vytvořili naši odborníci zatím pro pět lokalit podle plánů zalesňování, kterými se při obnově lesa a krajiny řídíme.

Fotilo a natáčelo se v pěti kalamitních lokalitách republiky, takže místa, která si můžete prohlédnout, jsou konkrétní. Každý se tedy může na vlastní i „virtuální“ oči přesvědčit o rozdílech mezi tím, co je dnes a co nás i naše potomky čeká v budoucnosti. Procházíme se vzrostlými lesy, a kromě stromů nebo keřů občas narazíme také na krátké informativní texty o okolní přírodě.

Chceme les s rovnováhou

Zdravé a krásné lesy jsou ty, v nichž rostou pro dané místo vhodné stromy různého druhu, stáří a pater, včetně stromů ponechaných na dožití. Takové lesy jsou odolnější vůči suchu, změnám klimatu a kalamitám.

Chceme les s rovnováhou flory i fauny. Čím rychleji začneme s obnovou našich lesů, tím dříve budou plnit všechny své funkce.

Virtuální realita Lesy nové generace je určena pro všechny věkové kategorie. Tento program si mohou

prohlédnout i zdravotně znevýhodnění nebo starší lidé, kterým jejich indispozice nedovolí opravdový les skutečně navštívit a pohybovat se v něm.

Kde všude se díky virtuální realitě ocitnete?

HOŘICE (Královéhradecký kraj)

Oblast se vyznačuje místy rozsáhlými smrkovými monokulturami, které zde vznikly v důsledku mniškové kalamity, smrky první generace trpí často hnilobami. Tyto porosty postupně přeměňujeme na smíšené.

Budoucí hlavní složení lesa, jak je vidíte ve vzrostlém stavu ve 3D modelu, je smrk 25 %, buk 25 %, modřín 15 %, borovice 15 %.

VÍTKOV (Moravskoslezský kraj)

Nejdříve proběhla kůrovcová kalamita na severní Moravě. Proto se tady začalo s obnovou a novou skladbou lesa jako první. Krajinu sužují poryvy větru, které se posledních deset let výrazně zhoršily, a navíc od roku 2002 klesl objem dešťových srážek o 50 %. Smrkové porosty jsou výrazně poškozeny kůrovcem, od roku 2003 se však podíl smrkové výsadby snížil ze 70 % na 40 %. Změna je tedy patrná už v průběhu 15 let.

ČERNÁ HORA (Jihomoravský kraj)

Lokalita se nachází na Dražanské vrchovině. Zastoupení dřevin bylo 60 % smrk ztepilý a 30 % borovice lesní. V budoucnu počítáme s vyšším zastoupením dubu a ostatních listnáčů (lípa srdčitá, třešeň ptačí) s příměsí douglasky a modřínu.

CO JE VIRTUÁLNÍ REALITA?

Virtuální realita (VR) je technologie umožňující uživateli ocitnout se ve virtuálním prostředí. Cílem je prezentovat fiktivní digitální svět v pokročilé simulaci. V podstatě se jedná o speciální brýle (headset), který se připojí k hardwarově silnému PC a ovladač pro pohyb ve trojrozměrném virtuálním světě. Technologie virtuální reality vytvářejí iluzi skutečného světa, v trojrozměrném formátu můžete sledovat filmy nebo vizualizace.

Moderní technologie jsou atraktivní především pro mladou generaci.

LEDEČ NAD SÁZAVOU (Kraj Vysočina)

Jedná se o území na okraji Českomoravské vrchoviny s vysokým obsahem podzemní vody. V lokalitě plošně převažují smrky 74 % a borovice 6,5 %. Část revíru je ve velké míře napadena lýkožroutem smrkovým. Na vzniklých plochách se snažíme změnit druhovou skladbu ve prospěch ostatních dřevin. Zastoupení cílových dřevin je smrk 40 %, buk 25 %, jedle a dub po 10 %. Podíl smrku se sice výrazně sníží, ale vzhledem k vyšší nadmořské výšce ho budeme sázet i nadále v příměsích s jinými druhy dřevin.

NA VLASTNÍ OČI

A kde si můžete program Lesy nové generace ve virtuální realitě vyzkoušet? Na některé z více než stovky akcí pro veřejnost, které v letošním roce připravujeme nebo se jich zúčastníme. Proběhnou po celé republice a budou spojeny s lesní osvětou a ochranou přírody. Patří mezi ně velké sportovní a kulturní akce, výstavy a veletrhy i Dny za obnovu lesa. S virtuální realitou zavítáme také mezi milovníky přírody všech generací, do škol i domovů pro seniory.

TŘEBOŇ (Jihočeský kraj)

Tato oblast patří k nejrozmanitějším co do půdního složení a pestrosti prostředí, najdeme zde podmáčená rašelinná podloží, štěrkopísky a další typy půd. Druhová skladba dřevin je na malé vzdálenosti velmi odlišná. Pokud vezmeme v potaz celou oblast, tak budoucí zastoupení hlavních dřevin je smrk 20 %, borovice 35 %, buk 10 %, dub 15 %.

Do lesa se díky brýlím dostanou i ti, pro které by to jinak bylo obtížné.

DĚDICTVÍ, KTERÉ ZAVAZUJE

Sylva nortica – pro mnohé pojem neznámý, pro jiné symbol divokých neprostupných lesů. Historicky se tak nazývalo území dnešního Novohradsku, zejména pohraniční části. Tuto oblast od pradávna tvořily neprostupné a divoké pralesy, což mělo za následek řídké osídlení, na druhou stranu ovšem to byla obrovská zásobárna přírodních surovin, zejména dřevní hmoty.

Významnější kolonizace Novohradsku přinášející větší tlak člověka na přírodu nastala s příchodem středověku. Vznikaly zde osady poblíž obchodních stezek, nastal rozmach zemědělství a vzrostla i potřeba využití dřeva. Názvy obcí, osad a míst, které se dochovaly do dnešní doby, jako Stříbrné Hutě nebo Nové Hutě, jsou dokladem toho, co v této oblasti bylo zdrojem obživy. Zemědělství, výroba skla a těžba dřeva.

Kvalitu a výjimečnost zdejších lesů si uvědomovali všichni, jejichž se staly majetkem, či je měli ve správě, počínaje rodem Rožmberků, Schwarzenbergů nebo Buquoy. A právě posledně jmenovaný rod se zasloužil o významné milníky spjaté s místními lesy a systematickým lesnickým hospodařením. V lesích na Novohradsku zanechali svou stopu mnozí z nejvýznamnějších lesníků své doby, nadlesní Kastl, inženýři Rowland a Zenker, profesor Pressler či lesmistr Wagner. Ti všichni položili základy pro řádné lesnické hospodaření, které

zohledňovalo specifickou a charakter místních lesů a přírodních procesů.

Mimořádnost tohoto přírodního bohatství vnímal i někdejší majitel panství Jiří František August hrabě Buquoy, který se rozhodl vyčlenit část pohraničního pralesa z lesnického hospodaření a zachovat jej jako dědictví výjimečnosti pralesního ekosystému

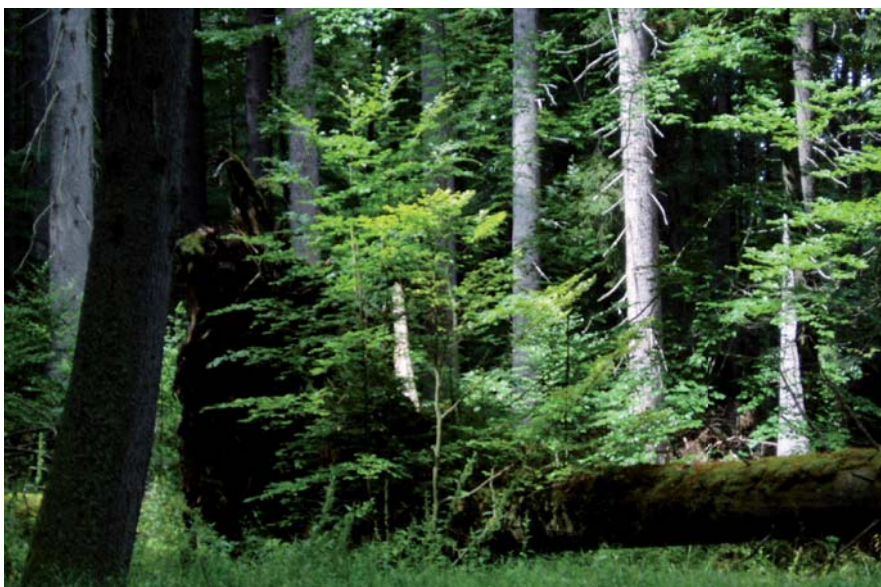

pro budoucí generace. Stalo se tak roku 1838, toto území je dnes známo jako NPR Žofínský prales a patří mezi nejstarší ve střední Evropě.

Dnes ve zdejších lesích v majetku státu hospodaří organizační jednotka podniku Lesy České republiky, s.p., lesní správa Nové Hradky. Profesionalitu a kvalitu péče současných lesníků dokládá fakt, že je stále zachovávána celistvost a stabilita lesních porostů nejen pralesa, ale i okolních lesních komplexů, jejichž je prales součástí.

Není to izolované vytržené území, ale ucelený a funkční lesní ekosystém. Je důkazem toho, že je možné zajistit soulad lesnického hospodaření s principy přírodních procesů, že lze v lesnickém hospodaření plně využít přirozenosti vývoje lesa, a naopak citlivým lesnickým přístupem zachovat přírodní procesy stabilní a životaschopné.

„Ne vždy byla ale příroda k lesníkům na Novohradsku přívětivá a mnohdy ukázala svou divokost a sílu. Naposledy se tak v zásadním

Dodnes lze v turistických mapách nalézt u Hojné Vody a Jindřichova v Novohradských horách názvy Starý Holland nebo Nový Holland. Byly to osady z konce 18. století s nizozemským obyvatelstvem, které těžilo dřevo na výrobu lodních výřezů a stěžňů pro holandské loděnice. I to je důkazem o kvalitě dřeva zdejších lesů a obdivuhodných dimenzích zejména smrků a jedlí.

měřítka stalo v lednu roku 2007, kdy oblast Novohradských hor zasáhl orkán Kyrill,“ vzpomíná lesní správce Ing. Petr Žemlička.

„Orkán za sebou zanechal téměř jeden milion krychlových metrů dřevní hmoty, kterou museli lesníci zpracovat. Zdevastované nebo zásadně poškozené porosty, které bylo třeba začít obnovovat, a lesní porosty, jež bylo nutno stabilizovat proti dalšímu poškození či napadení hmyzími škůdci.“

Díky mimořádnému osobnímu a profesnímu přístupu všech lesníků, dělníků i nelesníků, kteří se zapojili do likvidace kalamity, bylo v rekordně krátké době zpracováno více než 750 tisíc m³ dřeva, plochy

po těžbě – několikahektarové kalamitní holiny – byly zalesňovány, byla přijata veškerá dostupná opatření proti šíření hmyzích škůdců. Následky po kalamitě jsou patrné dodnes a jejich náprava tvoří podstatnou část každodenní práce lesnického personálu.

Tehdy se naplno projevil osudový vztah lesníků k místním lesům, který byl vždy motivací a hybnou silou všech, kteří svůj profesní a mnohdy i osobní život zasvětili zdejší přírodě a lesu. Toto pouto bylo a je i dnes zárukou, že zelené dědictví, které máme nyní ve své péči, bude předáno také dalším generacím.

*Jaroslav Karas,
specialista ochrany přírody na KŘ České Budějovice*

JIŘÍ BARTOŠKA: RADOST MI DĚLÁ POCIT SOUNÁLEŽITOSTI

Film Šťastný nový rok je věnován lidem, co nám dělají život hezčí. Co nebo kdo ho dělá hezčí vám?

Lidi. Víte, co vám řeknu? Jsou to obyčejné momenty lidské sounáležitosti. Ke karlovarskému kraji hodně patřím už dvacet sedm let. A oni mě oslovili jako osobnost, která by se stala patronem kraje pro akci Den za obnovu lesa, kdy se sázejí nové stromy. Měl jsem čas, tak jsem se zúčastnil. Vlastně jsem to udělal moc rád. A netušil jsem, co to bude pro mě znamenat. Bylo to nádherné, ta prapodivná sounáležitost těch, co přišli. Dorazily mladé rodiny s dětmi, psy a kočárky, a každý si zasadil strom. Tam jsem měl pocit, že věci fungují. Byla to maličkost, ale důležitá. A to mi dělá radost. Ne nějaká plakátová akce. Tohle proběhlo v jeden den asi na čtrnácti místech v celé republice, a je v tom obrovská síla pro člověka.

Co jste zasadil vy?

Třešeň ptáčnici, která se vysazuje, jak název napovídá, pro ptáky. Má takové malinké třešinky, které ptáci ozobávají. No, neobávám se, že bych ji někdy viděl vzrostlou, protože to byl jen takový pahýlek, který jsem dal do země. Ale bylo to moc příjemné.

Převzato z Novinky.cz, 23. 1. 2020 – Lucie Jandová, Právo

Staňte se členy Klubu nového lesa

O všem, co se v lese šustne

- Přes mobilní aplikaci nebo na webu Klub nového lesa se přihlaste na některou ze 450 akcí – Dní za obnovu lesa. Připravili jsme je pro Vás po celé ČR. A vyvrcholí celorepublikovým Dnem za obnovu lesa 17. 10. 2020.
- S rodinou či přáteli nám přijďte pomoci i opakovaně při obnově našich lesů. Se zkušenými lesníky budete sázet nové stromky, připravovat paseky k osázení, budovat oplocení nebo sbírat semena pro nové sazenice.
- Členové Klubu nového lesa budou zváni na akce pořádané naším podnikem a jejich partnery, získají nové zvýhodněné služby, vstupy a další benefity od nás i našich partnerů.

Webový portál Klubu: www.klubnoveholesa.cz

Mobilní aplikace ke stažení na:
www.sazimelesynovegenerace.cz

